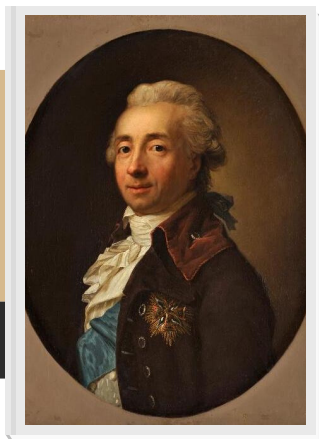

MICHAŁ HIERONIM RADZIWIŁŁ

1744-1831

Był synem krajczego litewskiego Marcina Mikołaja „alchemika i oryginała” oraz jego drugiej żony Marty z Trębickich. Pochodził z linii kleckiej Radziwiłłów. W 1771 został miecznikiem litewskim i w kwietniu tego roku ożenił się z Heleną z Przeździeckich. Wesele młodej pary odbiło się głośnym echem w ówczesnym świecie arystokracji polsko – litewskiej. Nadworny poeta króla Stanisława Augusta Poniatowskiego – Adam Naruszewicz napisał „Ode na wesele JJOO.....”. Małżeństwo to było początkiem wspólnej drogi życia i niegasnącej popularności tych dwojga niepospolitych i zarazem kontrowersyjnych osobistości epoki stanisławowskiej. Para książęca doczekała się czterech synów- Ludwika Mikołaja, Antoniego Henryka, Michała Gedeona oraz Andrzeja Walentego. Mieli także trzy córki (zmarłe w młodości)- Krystynę Magdalenę, Rozalię Katarzynę oraz Anielę (Angelikę) zamężną z Adamem Konstantym Czartoryskim.

Jego przewrotna działalność polityczna zaczęła się od podpisania uchwały Sejmu zatwierdzającej pierwszy rozbiór Polski. „Na zadatek winnej mu nagrody i wdzięczności” (!!!!!) otrzymał od Sejmu dwa starostwa grabowskie i bolimowskie oraz 40000 zł gotówką, co pozwoliło mu starać się o kupno i rozbudowę Nieborowa.

W sierpniu 1774 roku Michał Hieronim Radziwiłł podpisał z Michałem Kazimierzem Ogińskim, wujem jego żony Heleny, kontrakt kupna – sprzedaży dóbr nieborowskich.

Michała Radziwiłł w swych dobrach nieborowskich, które samowolnie nazwał „Hrabstwem”, zaprowadził „rządy ekonomiczne”, wydawał instruktarze i ustawy. W tym czasie powstały w Nieborowie dwa ośrodki gospodarcze, jeden przypałacowy z klasycystycznym browarem i domkami oficjalistów, przypominającymi dworki szlacheckie, z zespołem wozowni i stajni.

Drugi folwarczny zespół gospodarczy, którego głównym budynkiem był spichlerz. Należy on do najpiękniejszych budowli gospodarczych WIEKU OŚWIECENIA w Polsce.

Wzrastający splendor rodu wymagał odpowiedniej oprawy. Architektem, którego powołali Radziwiłłowie do prac budowlanych w Nieborowie i Arkadii był Szymon Bogumił Zug, jeden z najwybitniejszych architektów wieku oświecenia w Polsce. To on niewątpliwie kierował wszystkimi pracami związanymi z przekształcaniem wnętrz pałacowych, projektowaniem zabudowań gospodarczych i parkowych. Przebudowano wówczas wschodnie sale pałacu nieborowskiego, Gabinet Żółty, Gabinet Zielony oraz Sypialnię Wojewody. Szymon Bogumił Zug był także autorem rozplanowania parku romantyczno - sentymentalnego w Arkadii, założonego w 1778 r. przez żonę Księcia, Helenę.

Michał Radziwiłł już 1775r. zostaje kasztelanem wileńskim ,a w 1790 r. uzyskuje godność wojewody wileńskiego. Michał Hieronim Radziwiłł był jednym z najwybitniejszych kolekcjonerów. Stał się głównym twórcą zbiorów nieborowskich. Zgromadził w Nieborowie i Arkadii cenne zbiory sztuki: galerię obrazów i portretów, kolekcję rzeźb antycznych, kolekcję starych monet i medali oraz odlewów gemm starożytnych. Sprowadził z Anglii komplety mebli, dużo porcelany europejskiej, wiele srebra użytkowanego i dekoracyjnego. Stworzył wspaniałą bibliotekę liczącą ponad 6 tysięcy starodruków, zbiorów rycin i kartografii. Zakupił w Dreźnie drzewa cytrusowe pochodzące z pomarańczarni Moszyńskich w Wilanowie. Nieborów stał się ośrodkiem kulturalnym promieniującym na kraj, miejscem odwiedzin malarzy, pisarzy i poetów.

Michał Hieronim nie miał dobrej opinii, nawet we własnej rodzinie. Wśród najbliższych był przezywany „Perewerkiem” od angielskiego perwers czyli przewrotny. Wynikało to z jego interesownego stosunku do ludzi. Potrafił procesować się o majątek nawet z własnymi dziećmi.

Księżę wojewoda stał się w swoim czasie jednym z najbogatszych magnatów polskich, a jego różnorodne powiązania z dworami rosyjskim i pruskim uczyniło go bodajże najbardziej wpływową osobą w kraju. Sekundowała mu w tym małżonka, związana towarzysko z osobistościami elit czasów stanisławowskich w Polsce.

Michał Hieronim Radziwiłł

Bibliografia:

Piwkowski W., „Nieborów. Mazowiecka rezydencja Radziwiłłów, Warszawa 2005

Wegner J., „Kronika”, w: Nieborów 1945-1970. Księga pamiątkowa, Warszawa 1970

Wegner J., „ Nieborów”, Wydawnictwo „SZTUKA”, Warszawa 1954

Piwkowski W., "Nieborów Arkadia przewodnik", Łódź 1989

Rozwiąż rebus.

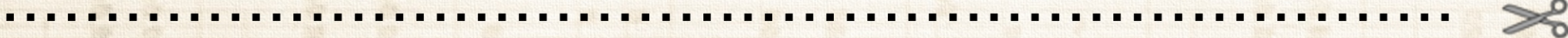
rodzina

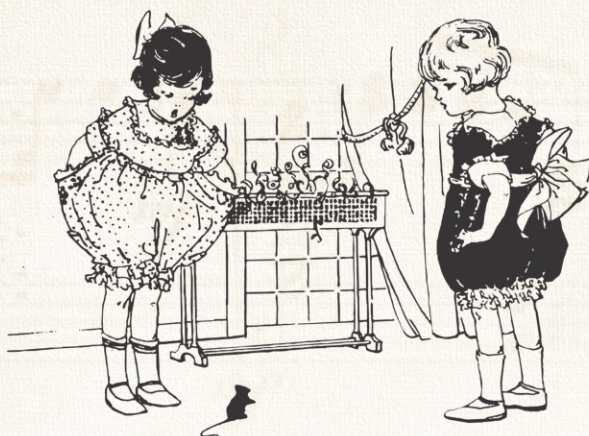
posag

d=z z=b n=ó a=r +l a=k g=i

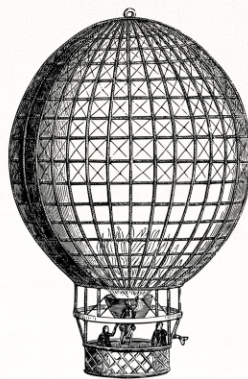
dzieci

o d=ś z=w +e +n +e

balon

S +p +i +c B=h A=l L=e N=z